

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej
Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw
(druk nr 621)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa z dnia 16 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw realizuje główne założenia dokumentu rządowego "Program Profesjonalizacji Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2008 – 2010", który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 5 sierpnia 2008 r.

W związku z powyższym z dniem wejścia w życie ustawy zostanie zniesiony obowiązek odbywania zasadniczej służby wojskowej. Natomiast w przypadku wystąpienia określonych zagrożeń i potrzeb Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, działając na wniosek Rady Ministrów, będzie mógł określić termin rozpoczęcia i czas trwania obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej oraz przeszkolenia wojskowego dla absolwentów szkół wyższych.

Na potrzeby zarządzania kryzysowego jak również w celu wzmocnienia jednostek zawodowych w sytuacjach kryzysowych, utrzymywana będzie ochotnicza służba w rezerwie. Służba ta będzie pełniona przez żołnierzy rezerwy w ramach Narodowych Sił Rezerwowych. Na podstawie zawartego kontraktu żołnierz rezerwy, rekrutujący się spośród żołnierzy zwalnianych ze służby stałej, kontraktowej i kandydackiej oraz tych, którzy ukończyli służbę przygotowawczą będzie otrzymywał przydział kryzysowy. Przydział ten oznaczać będzie zarazem zaliczenie danego żołnierza do rezerwy Narodowych Sił Rezerwowych i konieczność pełnienia określonej dla niego formy czynnej służby wojskowej. Zobowiązania żołnierza rezerwy wynikające z przydziału kryzysowego rekompensowane będą przez system zachęt o charakterze materialnym, socjalnym i szkoleniowym. Natomiast dla pracodawców tych żołnierzy przepisy ustawy przewidują świadczenia finansowe rekompensujące wydatki poniesione z tytułu zastępstwa w pracy w okresie odbywania lub pełnienia czynnej służby wojskowej przez żołnierza rezerwy oraz wypłacenia mu odprawy.

Przedmiotowa ustawa znosi nadterminową zasadniczą służbę wojskową, która zostanie włączona do kontraktowej zawodowej służby wojskowej. Ustawa tworzy także postawę prawną możliwości pełnienia, na zasadach ogólnych, czynnej służby wojskowej przez kobiety.

Wprowadzone rozwiązania dotyczące profesjonalizacji Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej spowodowały rozszerzenie zakresu zadań wykonywanych przez terenowe organy administracji wojskowej, które z organów uzupełnieniowych staną się również organami zarządzania obronnego i reagowania kryzysowego oraz organami werbunkowymi w zakresie zaciągu ochotniczego.

Ponadto w wyniku wprowadzonych zmian zostanie zniesione przysposobienie obronne studentów i studentek, które obecnie jest nieobowiązkowym przedmiotem nauki podczas studiów. Natomiast przysposobienie obronne w szkołach gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych zostanie zastąpione przez nowy przedmiot tj. edukację dla bezpieczeństwa.

Opiniowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2010 r., z wyjątkiem przepisu dotyczącego możliwości mianowania na wyższy stopień wojskowy osób, które z racji ukończonego wieku lub stanu zdrowia nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej oraz żołnierzy rezerwy. Przepis ten wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Ponadto z dniem 30 grudnia 2009 r. wejdzie w życie przepis dotyczący zwolnienia osób z odbywania zastępczej służby wojskowej

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 46 posiedzeniu w dniu 16 lipca 2009 r. Projekt ustawy został wniesiony do łaski marszałkowskiej przez Radę Ministrów (druk sejmowy nr 1921). Prace nad ustawą prowadziła sejmowa Komisja Obrony Narodowej oraz podkomisja nadzwyczajna powołana do rozpatrzenia projektu tej ustawy.

Podczas drugiego czytania zostały zgłoszone dwie poprawki dotyczące mianowania na wyższy stopień wojskowy osób duchownych. W trakcie trzeciego czytania poprawki te nie uzyskały poparcia.

III. Uwagi szczegółowe

1. Minister Obrony Narodowej został upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia trybu i warunków udzielania urlopów żołnierzom w czynnej służbie wojskowej, odwoływania z urlopu lub jego przedłużania oraz czasu trwania tych urlopów. W rozporządzeniu należy m.in. uwzględnić możliwość zróżnicowania okresu trwania urlopów w

zależności od rodzaju czynnej służby wojskowej. Należy zauważyć, że można określić a następnie różnicować **wymiar urlopu**. Urlop w określonym wymiarze może trwać w określonym czasie. Niezależnie od powyższego wydaje się zbędnym użycie w art. 70 ust. 6 zdaniu końcowym wyrazów "a także konieczność załatwienia sprawy bez zbędnej zwłoki".

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 33, w art. 70 ust.6 otrzymuje brzmienie:

"6. Minister Obrony Narodowej określi w drodze rozporządzenia, tryb i warunki udzielania urlopów żołnierzom w czynnej służbie wojskowej, odwoływania z urlopu lub jego przedłużania oraz wymiar tych urlopów. W rozporządzeniu należy uwzględnić możliwość zróżnicowania wymiaru urlopów w zależności od rodzaju czynnej służby wojskowej lub charakteru wykonywanych zadań na stanowisku służbowym lub w ramach pełnionej funkcji, wyjątkowy charakter odwoływania żołnierzy z urlopu lub jego przedłużania.";

2. Ustawa niekonsekwentnie i zamiennie posługuje się w dodawanym art. 76a pojęciem "stopień policyjny" oraz "stopnie Policji". Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 z późn. zm.) mówi o stopniach policyjnych. Zgodnie z § 10 Zasad Techniki Prawodawczej do oznaczania jednakowych pojęć używa się jednakowych określeń. Wobec powyższego wskazane byłoby ujednoczyć tę terminologię.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 37, w art. 76a w ust. 3 wyraz "Policji" zastępuje się wyrazem "policyjne";

3. Poprawka redakcyjna:

w art. 1 w pkt 59, w art. 99a w ust. 4 w pkt 1 wyrazy "numer PESEL" zastępuje się wyrazami "numer ewidencyjny PESEL";

4. Ustawa zamiennie posługuje się w zmienianym art. 100 ust. 3 pkt 2 pojęciem "zostali wybrani do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej albo Parlamentu Europejskiego" oraz "wybrania na posła, w tym do Parlamentu Europejskiego, senatora" (art. 59b ust. 10 pkt 3). Wobec powyższego wydaje się zasadnym ujednoczenie tej terminologii.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 60, w art. 100 w ust. 3 w pkt 2 wyrazy "do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej albo do Parlamentu Europejskiego" zastępuje się wyrazami "na posła, w tym do Parlamentu Europejskiego albo senatora";

5. Poprawka redakcyjna:

w art. 1 w pkt 61, w art. 101c w ust. 2 wyrazy "wyciągi z tych wykazów" zastępuje się wyrazami "wyciąg z tego wykazu";

6. Na mocy art. 106 Minister Obrony Narodowej został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia, m.in. trybu powoływania na ćwiczenia wojskowe i zwalniania z tych ćwiczeń. Zdanie drugie zawarte w tym przepisie ma charakter wytycznych, jednakże jego literalne brzmienie nie współgra z zakresem przedmiotowym wymienionego rozporządzenia. W związku z powyższym należy wyjaśnić tę kwestię i rozważyć wprowadzenie stosownej zmiany w tym przepisie;

7. W świetle art. 55 ust. 1 pkt 3 obowiązek służby wojskowej polega na pełnieniu okresowej służby wojskowej przez żołnierzy rezerwy. Natomiast, w niektórych przepisach w odniesieniu do tej kategorii żołnierzy ustawa posługuje się ogólnym pojęciem "żołnierz". W związku z powyższym proponuje się ujedynolnić tę terminologię.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 63, w art. 108 w ust. 3 i 4 po wyrazie "Żołnierza" dodaje się wyrazy "rezerwy w ramach";

8. W art. 108 w ust. 5 zawarte jest niepoprawne odesłanie (w art. 8 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa nie na ustępów).

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 63, w art. 108 w ust. 5 skreśla się wyrazy "ust.1".